

A Győri Ítéltábla a Dr. Zilahy és Társa Ügyvédi Iroda által kéviselt **felperesnek** a dr. Dancs Gergely ügyvéd által képviselt **I.r.**, a dr. Dancs Gergely ügyvéd által képviselt **II.r. alperes** ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Székesfehérvári Törvényszék 2017. április 19. napján kelt - 207. május 10. napján jogerős - 15.P.20.746/2015/19. szám alatti kiegészítő ítéletével kiegészített 2017. február 1. napján kelt 15.P.20.746/2015/14. szám alatt hozott ítélet ellen az I.r.-II.r. alperes részéről 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

### **í t é l e t e t :**

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletének megfellebbezett rendelkezését megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja, továbbá mellőzi az alperesek 9.000 (kilencezer) forint elsőfokú illeték egyetemleges megfizetésére kötelező rendelkezést azzal, hogy az elsőfokú eljárásban felmerült illeték az állam terhéen marad.

Kötelezi a felperest, hogy az alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 15 napon belül fizessen meg 80.000 (nyolcvanezer) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

### **I n d o k o l á s**

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a fellebbezés szempontjából releváns tényállás szerint a felperes, mint adós és zálogkötelezett, valamint a II.r. alperes, mint kölcsönt nyújtó és zálogjogosult között 2008. május 8. napján közjegyzői okiratba foglalt, jelzálogjoggal biztosított kölcsönszerződés jött létre.

A szerződés III. pontja szerint: „A szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az adós terhére mindenkor fennálló kölcsön és járuléktartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként, az adós a hitelezőnél vezetett számlái és a hitelező vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el.

Az adós/zálogkötelezett aláveti magát annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján az adós terhére fennálló kölcsön és egyéb járuléktartozás összegét, esetlege végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a hitelező felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa."

A felperes módosított keresetében többek között a kölcsönszerződés hivatkozott rendelkezése érvénytelenségének a megállapítását kérte, azok tisztességtelenségére hivatkozással. Ekörben hivatkozott a régi Ptk. 209/A. § /2/ bekezdésére, valamint a 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés j./ pontjában foglaltakra.

Álláspontja szerint a közjegyzői tanúsítványról szóló rendelkezések egyoldalúan felhatalmazzák arra az alperest, hogy az adós teljesítését szerződésszerűnek elfogadja-e, kizárja annak a lehetőségét, hogy a felek a tartozás összegéről egyeztessenek.

Az I.r. és II.r. alperesek a kereset elutasítását kérték. Hangsúlyozták, hogy a kifogásolt szerződéses rendelkezés nem minősül tisztességtelennek, nem fordítja meg a bizonyítási terhet a felperes hátrányára. A pénzügyi törvény számára a Hpt. előírja, hogy évente forgalmi összesítőt kell küldeni az adósoknak, végül pedig peres eljárásban is bizonyíthatja saját számítása megalapozottságát.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott kiegészített ítéletében a felperes keresetét részben megalapozottnak ítélte.

Megállapította, hogy a felperes és a II.r. alperes között 2008. május 8. napján közjegyzői okiratba foglalt jelzálogtípusú kölcsönszerződés III. pontjának a tényállásban idézett rendelkezései érvénytelenek. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 22.000 forint + Áfa perköltséget. Kötelezte egyetemlegesen az alpereseket, hogy az államnak külön felhívásra fizessenek meg 9.000 forint feljegyzett kereseti illetéket.

Ítéletének a fellebbezés szempontjából releváns jogi indokolása szerint a kölcsönszerződés III. pontja, amely az alperesi adatok és nyilvántartás elfogadására, a közjegyzői ténytanúsítvány kiállítására vonatkozó rendelkezése tisztességtelenségét a régi Ptk. 209. § /1/ bekezdésének megsértésére és a 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet (Rendelet) bizonyítás teher megváltoztatásának tilalmára vonatkozó rendelkezésre alapítja.

Hivatkozott a Debreceni Ítéletábrla és a Fővárosi Ítéletábrla, jogerős ítéleteiben foglaltakra. Hangsúlyozta, hogy az ezen döntésekben kifejtett jogi álláspontot az elsőfokú bíróság is osztotta. Álláspontja szerint az alperes jogértelmezésével szemben azért minősül tisztességtelennek a kifogásolt rendelkezés, mert a pénzintézet nincs rákényszerítve állítása igazolására, az adósok tartozásának összegét egyoldalúan a saját adatbázisára támaszkodva kezelheti tényként. Ez olyan helyzeti előnybe hozza a pénzintézetet, ami indokolatlanul és a fogyasztóra hátrányos egyoldalú előnyt jelent. A pénzintézetnek rendelkezésére áll egy szakapparátus, akik szakértelmével szemben a fogyasztó nem rendelkezik kellő szakmaisággal és a számításokra vonatkozó információval. A záradékolás folytán tényként kezelendő adatokkal szemben a fogyasztónak kell végrehajtás megszüntetési vagy korlátozási pert kezdeményeznie. Ezen perben pedig bizonyítania kell saját számítása megalapozottságát, az alperes számításainak, adatainak helytelenségét. Ugyanakkor az alperesnek egy végrehajtás megszüntetési vagy korlátozási perben elégséges arra hivatkoznia, hogy az adós alávette magát a pénzintézet adatainak, azok tényszerűsége megállapítható. Ezen az egyoldalú hátrányos helyzeten nem változtat az a lehetőség, hogy a végrehajtás kezdeményezése előtt a pénzintézet évente kimutatást küld az adósnak.

Ezért álláspontja szerint a hivatkozott rendelkezés a régi Ptk. 209. § /1/ bekezdése, a 209/A. § /2/ bekezdése és a Rendelet 1. § /1/ bekezdés j./ pontjára figyelemmel érvénytelen.

Az ítélet ellen az I.r. és II.r. alperesek fellebbezést nyújtottak be, melyben kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, valamint a felperes kötelezését a másodfokú perköltség megfizetésére.

Fellebbezésük indokolása szerint nem a ténytanúsítványnak, banki nyilvántartásnak való alávetésen alapul a közvetlen végrehajtás lehetősége. Ezt a Vht. 23/C. § teremti meg, és amennyiben az itt rögzített feltételek teljesülnek, a közjegyző a nem peres eljárásban nem vizsgálja és nem is vizsgálhatja az összecszerűsége, akár van a felperesek által támadott rendelkezés, akár nincs.

Kiemelte, hogy nem a felperes által kifogásolt, a mindenkor fennálló kölcsön és járuléktartozás tekintetében, annak bizonyítására nézve kikötött rendelkezés a végrehajtás alapja, ezen rendelkezésnek tulajdonképpen nincs kihatása a záradékolásra. Ahhoz elegendő maga a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés és a végrehajthatósághoz a közokiratba megtett, ténytanúsítvánnyal igazoltan adóssal közölt felmondás ténye.

A felperes végrehajtás megszüntetési vagy korlátozási pert indíthat, melyben a Pp. 164. § /1/ bekezdése alapján eleve a felperesen van a bizonyítási teher, nincs olyan bizonyítási teher, melyet a felperes által kifogásolt rendelkezés megfordítana.

Hivatkozott a Budapest Környéki Törvényszék, valamint a Fővárosi Törvényszék megjelölt ítéletében foglaltakra, amely a felperesével egyező kereseti kérelmet elutasította.

Kiemelten hangsúlyozta, mindkét esetben a Pp. 164. § /1/ bekezdése alapján az adós által vitatott összeg tekintetében a tartozás fennállását felperesként neki kell bizonyítani, a vitatott teljesítéseket a felperes köteles igazolni. Ezért a felperes által hivatkozott bizonyítási teher megfordítására vonatkozó állítás nem áll fenn.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az I.r. és II.r. alperesek fellebbezése alapos.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárás adatait megfelelően értékelve megalapozott tényállást állapított meg, azonban a levont jogi következtetésével és érdemi döntésével - a kölcsönszerződés III. pontja tekintetében - az alábbiak szerint nem értett egyet.

Az ítéletábra megállapította, hogy a kölcsönszerződés III. pontja nem ütközik a 18/1999. (II.5.) Kormányrendelet 1. § /1/ bekezdés j./ pontjába.

A felperes által sérelmezett kikötés a bizonyítási terhet nem változtatja meg a fogyasztó hátrányára, arra kihatással nincs.

A követelésnek a hitelező általi peres eljárás útján való érvényesítése esetén a pénzügyi intézményt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek keretében milyen összegű kölcsönt, milyen feltételek mellett folyósított az adósnak, az adós mennyit teljesített, és ennek eredményeképpen mekkora a fennálló tartozása. A pénzintézet fentiek szerinti tényállításait az általa vezetett nyilvántartás adatai alapján terjesztheti elő. A nyilvántartások vezetésére vonatkozóan a pénzintézetnek jogszabályi kötelezettsége is fennáll.

A fenti tények adós általi vitatása esetén az intézménynek az alapul szolgáló nyilvántartások elszámolási elveit, módszerét, adatait be kell mutatnia és le kell vezetnie.

Amennyiben az adós a pénzügyi intézmény elszámolását nem fogadja el, illetve arra hivatkozik, hogy a banki nyilvántartásban szereplő adatokkal szemben részéről nagyobb összegű teljesítés történt, úgy ezen állításait a Pp.164.§./1/ bekezdésében foglaltaknak megfelelően, azaz a bizonyítás általános szabályai szerint már neki kell igazolnia. A bizonyítás fentiek szerinti menetét a perben támadott III. pontba foglalt rendelkezés tehát nem befolyásolja.

Abban az esetben, ha a közokiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló és tartozás elismerő nyilatkozat alapján annak végrehajtási záradékkal való ellátásával megindított végrehajtási eljárás van folyamatban, úgy az adós a Pp.369.§-ában foglalt tényekre hivatkozással végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti pert kezdeményezhet. Ennek során a per alapjául szolgáló tényállításai bizonyítására a Pp.164.§./1/ bekezdése értelmében ugyancsak ő köteles.

A támadott kikötés tehát nem biztosít több jogosultságot a pénzügyi intézménynek és nem ró többet a fogyasztóra annál, mint ami a Pp. okirati bizonyításra irányuló, továbbá a bizonyítási terhet és kötelezettséget meghatározó (Pp.164.§) rendelkezéseiből, illetve a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal való ellátását, ekként a végrehajtásnak a peres út igénybevétele nélküli

elrendelését lehetővé tevő Vht.21.§. (jelenleg 23/C.§-ában) és a közjegyzőkről szóló 1991.évi XLI.tv.112.§-ában foglalt jogszabályi rendelkezésekből egyébként fakad.

Helytállóan hivatkozott tehát az I.r. alperes arra, hogy a kikötés a Ptk.209.§./5/ bekezdés II.fordulata alapján nem minősülhet tisztességtelennek, mivel a fenti jogszabályi előírásoknak megfelelően határozták meg. (Kúria Pfv.I..../2016/5.)

A kölcsönszerződés támadott rendelkezése tehát olyan jogszabályi előírásoknak megfelelően került meghatározásra, melyek összhangban vannak a végrehajtás közjegyzői okirat záradékolás útján való elrendelésének lehetőségével, amely jogintézményt az Alkotmánybíróság nem ítélte alkotmányellenesnek. Az nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot (1423/B/2010.AB. határozat, 1245/B/2011.AB. határozat), és amely jogintézmény az Európai Bíróság C-32/14.számú ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a 93/13.EGK irányelv fogyasztóvédelmi követelményeivel.

Összegzőképpen az ítéletábra álláspontja szerint akkor lenne tisztességtelen a szerződés vitatott pontja, ha kizárólagos jogosultságot adna az alperesnek a tartozás összegének meghatározására, egyben megvonná a felperes ezzel kapcsolatos jogait és lehetőségeit. Perbeli esetben azonban ez nem valósult meg, nem sérült a szerződő felek egyenlősége. A jogvita esetén a bíróság az alperes kimutatását pedig az alperes nyilatkozataként értékelné.

Mindezen indokok alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

A másodfokú eljárásban a felperes pervesztes lett, ezért az ítéletábra a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján mellőzte az alperesek egyetemleges kötelezését 9.000 forint feljegyzett kereseti illeték megfizetésében.

Az ítéletábra a Pp. 78. § /1/ bekezdés alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperesek másodfokú perköltségének a megfizetésére. Ennek bruttó összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM számú rendelet 3. § /5/ bekezdése alapján határozta meg figyelemmel arra, hogy az alperesek 48.000 forint fellebbezési illetéket leróttak.

Győr, 2017. szeptember 7.

. Havasiné dr. Orbán Mária sk. a  
tanács elnöke. Vass Mária sk. előadó  
bíró. Szalay Róbert sk. bíró